

Omrežje e-seniorji 55+

Če nekemu povemo vse, kar vemo, nam še vedno vse ostane.

Za aktivno staranje v dodatnih 30-tih letih življenja moramo imeti na voljo e-tehnologijo

Dr. Jože Gričar, zaslužni profesor, Joze.Gricar@UM.si

10.08.2024

Za tiste, ki jih zanima aktivno staranje seniorjev 55+, so lahko koristna sporočila v članku *"Imamo 30 dodatnih let" - nov način razmišljanja o staranju. Ljudje po vsem svetu živijo, delajo in se učijo dlje. Pripravite se nadgraditi svoje stare ideje o dolgoživosti.* (["We Have 30 Extra Years": A New Way of Thinking About Aging.](#) People around the world are living, working, and learning longer. Get ready to upgrade your old ideas about longevity. Dr. Alexander Gelfand. Stanford Graduate School of Business, April 27, 2023).

Naslov je pomenljiv. Zaradi vrste razlogov (zdravstvo, življenjski pogoji, način življenja) je ljudem podarjenih dodatnih 30 let. To je blagoslov, ki ga je potrebno hoteti in znati izrabiti. Za to si morajo prizadevati posamezniki vseh generacij, delodajalci in delojemalci ter vlade. Spodaj povzemamo nekaj sporočil avtorja tega članka.

Za aktivno staranje morajo seniorji 55+ imeti na voljo informacijsko tehnologijo in stalno se morajo usposabljanje za novosti, da jo bodo znali uporabljati. V akcijah omrežja jih h temu [spodbujamo](#). Gre tudi za uporabo najnovejših tehnologij, kot so [orodja umetne inteligence](#), ki so koristna tudi za seniorje 55+. Gre za uporabo e-storitev v okviru [zagotavljanja finančne pismenosti seniorjev 55+](#).

Kot za ljudi nasploh, je ta tematika zanimiva tudi za univerzitetne profesorje. Upokojene in tiste, ki se na upokojitev pripravljajo. Zato je usmeritev na seniorje 55+ nujna, ker upošteva pomen pravočasne priprave na upokojitev, ki se po dosedanji praksi začne v starosti v povprečju okoli 65 let.

Na spletni strani [Letter to Professors Emeriti to Support the Retention of the University Email Accounts of All Professors Upon Retirement](#) je objavljeno pismo zaslužnim profesorjem. Podpisniki in podporniki (seznama sta objavljena) jih vabijo, da podprejo prizadevanja, da bi vsi profesorji lahko uporabljali univerzitetno informacijsko tehnologijo tudi po upokojitvi. Dosedanja praksa vseh univerz je

namreč taka, da je tehnologija po upokojitvi na voljo profesorjem, ki imajo naziv zaslužna/zaslužni. Ostalim, ki tega naziva nimajo, pa nekatere univerze univerzitetni e-naslov, ki je ključ (identiteta) do univerzitetne tehnologije, ukinejo z dnem upokojitve. S tem je ukinjena možnost dostopa do baz podatkov, e-revij, novih orodij. Ukinjena je možnost pomoči strokovnjakov univerze, ki sicer pomagajo zaposlenim in študentom v zvezi z uporabo tehnologije. To ima za upokojene profesorje pa tudi za univerze ter družbo kot celoto vrsto neugodnih posledic. [Utemeljitev prizadevanja je objavljena v kratkem članku](#). Taka praksa nekaterih univerz ni skladna s priporočili, ki izhajajo iz članka "Imamo 30 dodatnih let".

Na [spletni strani](#) sta objavljena tudi dva seznama univerz, ki sta prilogi temu članku.. Prvi je *seznam starosti prijaznih univerz*, ki svojim upokojenim kolegicam in kolegom univerzitetnega e-naslava ob upokojitvi ne ukinejo. Drugi je *seznam univerz, na katerih so vzpostavili zvezo upokojenih profesorjev* (association, society, academy, club, center). Seznama sta odprta in bosta dopolnjevana. Iz obeh seznamov je razvidno, da je med univerzami v ZDA/Kanadi in v Evropi velika razlika. Odpira se vprašanje, zakaj taka razlika. In vprašanje, kakšne so posledice za upokojene profesorje, univerze in družbo.

Ta tematika je sestavina prizadevanj za razvijanje *srebrne ekonomije*. Srebrna ekonomija je vse, kar zadeva osebe, ki so starejše kot 55 let. Zadeva parlamente in vlade držav. Zato so bile sprožene pobude za vzpostavitev ministra seniorjev v vseh državah:

[Developing the Silver Economy and Related Government Resources for Seniors. A Position Paper](#). September 19, 2022.

[Minister of Seniors Appointment. Position Paper](#). April 21, 2021.

Ministra seniorjev imajo doslej v naslednjih državah: Avstralija, Irska, Kanada, Malta, Nova Zelandija, Škotska, Wales. V vrsti držav imajo *svet seniorjev* kot svetovalni organ pri parlamentu ali vladi.

Nekaj poudarkov v članku

Instinkti večine ljudi so, da se osredotočijo na mlajše, ko pa imajo priložnost, da se osredotočijo na starejše.

Ker bodo ljudje uživali v daljšem in bolj zdravem življenju, bodo morali mnogi ponovno razmisliti o svojih izobraževalnih, poklicnih in upokojitvenih poteh. Organizacije bodo medtem morale ponovno razmisliti o tem, kako zaposlujejo, zadržujejo in upravljajo zaposlene. To bo od vseh zahtevalo, da se spopadejo z globoko zakoreninjenim starizmom (ageism).

Prebivalstvo, staro 65 let in več, je bolj heterogeno kot katera koli druga starostna skupina. O tem, kakšni so 5-letniki, lahko naredimo nekaj zelo dobrih in utemeljenih ugibanj. Poskusite to narediti za 80-letnike; ne deluje.

Linearni tristopenjski model »učiti se, zaslužiti, upokojiti se« temelji na zastarelih idejah o življenjski dobi in »zdravstveni« dobi. Če nameravate živeti do 80 ali 90 let relativno dobrega zdravja, nima smisla domnevati, da bi se moralo vaše formalno izobraževanje končati v najstniških ali dvajsetih ali da bi se morali upokojiti pri 65 letih.

Ker kariera traja dlje, lahko starejši igrajo dragoceno vlogo pri oblikovanju in trženju izdelkov in storitev za svoje vrstnike: prepoznajo značilnosti, ki bi lahko pritegnile na primer ljudi v 60-ih ali 70-ih letih. Pogosta tema v industriji dolgoživosti je »zasnovan z, ne za«.

Če lahko daljša življenjska doba spremeni svet izdelkov in storitev, ima podobne posledice tudi za delovna mesta. Na primer, starostno raznolike ekipe bodo postale pogostejše. Raziskave kažejo, da večgeneracijske ekipe delujejo bolje in ustvarjajo močnejše nabore talentov.

S štirimi ali celo petimi generacijami, ki delajo tesno skupaj, se bo možnost medgeneracijskih konfliktov neizogibno povečala.

Popolno sprejemanje starejših odraslih na delovnem mestu bo zahtevalo tudi soočenje s staro pristranskostjo: starostno diskriminacijo - starizmom. Celotno ljudje, ki močno zagovarjajo spolno in rasno enakost na delovnem mestu, se še vedno ukvarjajo s »starostjo, ki temelji na nasledstvu«, prepričanjem, da bi se morali starejši zaposleni umakniti in narediti prostor mlajšim.

Starizem se lahko izkaže za še posebej velik zalogaj, če bi ga radi izkoreninili. Starost je redko obravnavana na usposabljanjih o raznolikosti ali omenjena v politikah o raznolikosti podjetij, pravičnosti in vključenosti. Ker o starizmu ne govorimo dovolj, ne bomo našli produktivnih načinov, da bi se ga rešili. Pravne pritiske bi bilo treba uporabiti za prepričevanje organizacij, naj starizem jemljejo resno. Kot primer: velik napredek v boju proti rasni in spolni diskriminaciji je bil dosežen prek sodišč.

Raziskave kažejo, da se predsodki, povezani s starostjo, zmanjšajo, ko ljudje razumejo, da starejši odrasli ne želijo ostati na delovnem mestu samo zato, ker uživajo v delu, temveč tudi zato, ker si mnogi z nizko pokojnino upokojitve ne morejo privoščiti.

Težave v zvezi s staranjem je najbolje rešiti z izgradnjo takega sveta, v katerem so lahko ljudje vseh starosti polno vključeni v delovno mesto, dom in širšo skupnost. Imamo toliko stvari, ki bi jih lahko storili, da bi izboljšali življenje. Ne le za starejše ljudi, ampak tudi za otroke, za njihove starše, za delojemalce in delodajalce. Podjetja lahko igrajo ključno vlogo v tem procesu, če znajo dolgoživost vključiti kot del svoje splošne strategije.

[Letter to Professors Emeriti to Support the Retention of the University Email Accounts of All Professors Upon Retirement](#)

**Age-friendly universities
where professors retain their email accounts
upon retirement**

10/08/2024

Australia

[University of New England](#), Armidale, New South Wales

[University of Queensland](#), Brisbane

Austria

[Modul University](#), [Private University Vienna](#)

[University of Innsbruck](#)

Belgium

[KU University of Leuven](#)

Canada

[University of Alberta](#), Edmonton

[University of British Columbia](#), Vancouver

[Lakehead University](#), Thunder Bay, Ontario

[University of Manitoba](#), Winnipeg

[McGill University](#), Montreal, Quebec

[McMaster University](#), Hamilton, Ontario

[University of Toronto](#), Faculty Association, Ontario

[University of Victoria](#), Victoria, [British Columbia](#)

Denmark

[University of Southern Denmark](#), Odense

Finland

[Aalto University](#) Helsinki

[Abo Akademi University](#), Turku

France

[American University of Paris](#)

India

[Indian Institute of Technology Gandhinagar, Gujarat](#)

Ireland

[Dublin City University](#)

[University College Dublin](#)

[University of Galway](#)

Italy

[University of Padua](#)

Japan

[Okinawa Institute of Science and Technology Graduate University](#)

South Africa

[University of Cape Town](#)

Sweden

[Lund University](#)

Switzerland

[University of Basel](#)

The Netherlands

[University of Amsterdam](#)

United Kingdom

[London School of Economics and Political Science](#)

[University of Bristol](#)

[University of Cambridge](#)

[University of Exeter, Exeter](#)

United States of America

[Arizona State University, Phoenix](#)

[University of Arizona, Tucson](#)

[Stanford University](#)

[University of California, Berkeley](#)

[University of California, Irvine, Center for Emeriti & Retirees](#)

[University of California, Riverside](#)

[University of California San Francisco](#)

[University of Southern California, Los Angeles](#)

[University of Colorado Boulder](#)

[University of Denver, Colorado](#)

[Yale University, New Haven, Connecticut](#)

[Florida Atlantic University – FAU, Boca Raton](#)

[Florida State University, Tallahassee](#)

[Emory University, Atlanta, Georgia](#)

[Georgia State University, Atlanta](#)
[Spelman College, Atlanta, Georgia](#)
[University of Hawai'i at Mānoa](#)
[Bradley University, Peoria, Illinois](#)
[University of Illinois, Springfield](#)
[University of Illinois, Urbana-Champaign](#)
[Western Illinois University, Macomb](#)
[Indiana University, Bloomington](#)
[Ball State University, Muncie, Indiana](#)
[University of Iowa, Iowa City](#)
[University of Kansas, Lawrence](#)
[Western Kentucky University, Bowling Green](#)
[Harvard University, Cambridge](#)
[University of Massachusetts Amherst](#)
[University of Massachusetts, Boston](#)
[Tufts University, Medford, Massachusetts](#)
[Ferris State University, Big Rapids, Michigan](#)
[University of Missouri, Kansas City](#)
[Princeton University New Jersey](#)
[Columbia University, City of New York](#)
[Fordham University, New York City](#)
[Ithaca College, New York](#)
[New York University, New York](#)
[State University of New York at Buffalo](#)
[Oregon Institute of Technology, Klamath Falls](#)
[University of Oregon, Eugene](#)
[Carnegie Mellon University, Pittsburgh, Pennsylvania](#)
[University of Pittsburgh, Pittsburgh](#)
[North Carolina State University, Raleigh](#)
[Cleveland State University, Ohio](#)
[University of San Francisco](#)
[Lamar University, Beaumont](#)
[Texas A&M University, College Station](#)
[Texas State University, San Marcos](#)
[University of Vermont, Burlington](#)
[University of Virginia, Charlottesville](#)
[Virginia Tech, Blacksburg](#)
[University of Wisconsin-Madison, Madison](#)

Retired (Emeriti) Professors Associations

10/08/2024

Australia

[Australian National University Emeritus Faculty: a community of retired scholars,](#)
Canberra

[University of New South Wales in Sydney Emeriti](#)

[University of Western Australia Emeriti Professors College,](#) Crawley, Perth

Canada

[College and University Retiree Associations of Canada – CURAC](#)

[University of Alberta Association of Retired Academic Staff,](#) Edmonton

[University of British Columbia Emeriti College,](#) Vancouver

[University of Calgary Retirees Association \(UCRA\),](#) Alberta

[University of Lethbridge Retired Faculty Association,](#) Alberta

[University of Manitoba Centre on Aging,](#) Winnipeg

[University of Ottawa Association of Retired Professors,](#) Ontario

[York University Retirees' Association,](#) Glendon, Toronto, Ontario

Europe

[European Association of Professors Emeriti – EAPE](#)

[University of Bologna Almae Matris Professores Emeriti,](#) Italy

[University of Edinburgh Retired Staff Association \(URSA\),](#) United Kingdom

[University of Galway Retired Staff Association \(RSA\),](#) Ireland

[University of Maribor Centre for Professors Emeriti and Retired Higher Education](#)
[Teachers,](#) Slovenia

[University of Warwick Retired Staff Association – RSA,](#) United Kingdom

[Utrecht University Society of Professors, Emeriti and Partners \(PEP\),](#) The
Netherlands

United States

[Association of Retirement Organizations in Higher Education – AROHE,](#) Los Angeles

[Arizona State University Emeritus College,](#) Tempe

[California State Polytechnic University Humboldt Emeritus & Retired Faculty & Staff](#)
[Association \(ERFSA-Humboldt\),](#) Arcata

[California State University Emeritus and Retired Faculty and Staff Association,](#)
Bakersfield

[California State University Emeritus And Retired Faculty And Staff Association –](#)
[ERFSA,](#) Chico

[Council of University of California Emeriti Associations \(CUCEA\)](#)
[Council of University of California Retiree Associations \(CUCRA\), Retiree Associations](#)
[Saint Mary's College of California Association of Retired Staff & Faculty](#), Moraga
[San Diego State University Retirement Association](#), California
[Sonoma State University Emeritus and Retired Faculty & Staff Association](#), Rohnert Park
[University of California Los Angeles – UCLA Emeriti Association](#)
[University of California San Francisco Emeriti Faculty Association](#)
[University of Southern California Retired Faculty Association](#), Los Angeles
[CU Boulder Retired Faculty Association](#), Colorado
[University of Hartford Emeriti Association](#), West Hartford, Connecticut
[University of Georgia Retirees Association \(UGARA\)](#), Atlanta
[Valdosta State University Retirees Association – VSURA](#), Georgia
[DePaul University Emeritus Society](#), Chicago, Illinois
[University of Notre Dame Association of Retired Faculty & Professional Staff](#), Indiana
[University of Northern Iowa Emeritus Association](#), Cedar Falls
[University of Kentucky Association of Emeriti Faculty](#), Lexington
[Smith College Emeriti Advisory Committee](#), Northampton, Massachusetts
[University of Minnesota Retirees Association \(UMRA\)](#), Twin Cities
[Eastern Michigan University Emeritus Faculty and Staff Association](#)
[Michigan State University Faculty Emeriti Association](#), East Lansing
[Washington University in St. Louis Society of Retired Professors and Administrators](#), Missouri
[University of Nebraska Lincoln Emeriti and Retirees Association – ERA](#)
[Cornell University Academics & Professors Emeriti](#), New York
[Oswego State University of New York \(SUNY\) Emeriti Association](#)
[Stony Brook University Emeriti Faculty Association](#), Long Island, New York
[University of North Carolina Retired Faculty and Professionals Association \(RFPA\)](#), Chapel Hill
[University of North Carolina Charlotte Retired Faculty & Professional Staff Association](#), Charlotte
[Case Western Reserve University Emeriti Academy](#), Cleveland, Ohio
[University of Cincinnati's Emeriti Association and Center](#), Ohio
[Ohio University Emeriti Association](#), Athens
[Oklahoma State University Emeriti Association](#), Stillwater
[University of Central Oklahoma Emeritus Faculty Association](#), Edmond
[Penn Association of Senior and Emeritus Faculty](#), Philadelphia, Pennsylvania
[Texas State University Retired Faculty and Staff Association – RFSA](#), San Marcos
[University of Texas System, Retiree Associations, Austin](#)
[University of Utah Professors Emeriti Club](#), Salt Lake City
[University of Vermont Retired Faculty and Administrative Officers \(RFAO\)](#), Burlington

Asia Pacific

[University of Guam Society of Emeritus Professors and Retired Scholars](#), Mangilao